

Bruselj, 16.7.2020
COM(2020) 320 final

2020/0141 (NLE)

Predlog

SKLEP SVETA

o spremembi Odločbe Sveta 2008/376/ES o sprejetju Raziskovalnega programa Raziskovalnega sklada za premog in jeklo in o večletnih tehničnih smernicah za ta program

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

• Razlogi za predlog in njegovi cilji

Namen tega predloga je spremeniti Odločbo Sveta 2008/376/ES¹, da bi se uskladila „z znanstvenimi, tehnološkimi in političnimi cilji Skupnosti“ v skladu s členom 2 Odločbe Sveta 2008/376/ES. Namen tega predloga je, natančneje, revidirati raziskovalne cilje za premog in jeklo v raziskovalnem programu Raziskovalnega sklada za premog in jeklo (v nadaljnjem besedilu: raziskovalni program RSPJ). V predlogu se upoštevajo priporočila iz poročila o spremljanju in ocenjevanju RSPJ (2011–2017)² ter nasveti svetovalnih skupin za premog in jeklo³ in držav članic, zastopanih v Odboru za premog in jeklo⁴.

Cilj tega predloga Komisije je uskladiti raziskovalni program RSPJ s Pariškim sporazumom⁵, sporočiloma Komisije o evropskem zelenem dogovoru⁶ in naložbenem načrtu za trajnostno Evropo⁷, novim akcijskim načrtom za krožno gospodarstvo⁸ ter novo industrijsko strategijo Komisije za Evropo⁹.

Cilji predloga so:

- posodobiti raziskovalne cilje za premog v skladu s podnebnimi, energetskimi in okoljskimi cilji. Cilj je tudi doseganje ogljične nevtralnosti do leta 2050 in načela „ne škodujemo“, zapisanega v sporočilu o evropskem zelenem dogovoru;
- podpreti pošten in pravičen prehod za premogovniške regije v skladu z načeli mehanizma za pravični prehod;
- pregledati raziskovalne cilje za jeklo, da bi se dala prednost skoraj brezogljnim tehnologijam proizvodnje jekla ter njegovim uporabam in uporabnosti;
- zagotoviti možnost izvedbe dela raziskovalnega programa RSPJ s skupaj načrtovanimi evropskimi partnerstvi;

¹ Odločba Sveta 2008/376/ES z dne 29. aprila 2008 o sprejetju Raziskovalnega programa Raziskovalnega sklada za premog in jeklo in o večletnih tehničnih smernicah za ta program (UL L 130, 20.5.2008, str. 7).

² Na voljo na spletnem naslovu: https://ec.europa.eu/info/publications/research-fund-coal-and-steel-monitoring-and-assessment-report_sl.

³ Svetovalna skupina za premog in svetovalna skupina za jeklo sta svoje pripombe podali 3. oziroma 4. decembra 2019. Informacije so na voljo v registru Komisije o strokovnih skupinah: <https://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?do=groupDetail.groupMeeting&meetingId=18626&Lang=SL>.

⁴ Odbor za premog in jeklo je predlagani pristop podprl 19. decembra 2019.

⁵ Večstranska pogodba, Poglavje XXVII Okolje, 7.d Pariški sporazum. Veljati je začela 4. novembra 2016.

⁶ Sporočilo Evropske Komisije „Evropski zeleni dogovor“, Bruselj, 11.12.2019 (COM(2019) 640).

⁷ Sporočilo Evropske Komisije „Naložbeni načrt za trajnostno Evropo – Naložbeni načrt za evropski zeleni dogovor“, Bruselj, 14.1.2020 (COM(2020) 21).

⁸ Sporočilo Evropske Komisije „Novi akcijski načrt za krožno gospodarstvo“, Bruselj, 11.3.2020 (COM(2020) 98).

⁹ Sporočilo Evropske Komisije „Nova industrijska strategija za Evropo“, Bruselj, torek, 10. marec 2020 (COM(2020) 102).

- zamenjati posebno ureditev za strokovnjake na podlagi okvirnega programa za raziskave s splošnimi pravili o plačanih zunanjih strokovnjakih, določenih v finančni uredbi¹⁰.
- **Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike**

Ta predlog je del pravnega svežnja o reviziji raziskovalnega programa RSPJ. Povezan je zlasti s predlogom Komisije o spremembi Odločbe Sveta 2003/76/ES¹¹ o določitvi ukrepov za izvajanje Protokola št. 37¹² in Sklepa Sveta 2003/77/ES¹³ o določitvi večletnih finančnih smernic za upravljanje sredstev Evropske skupnosti za premog in jeklo (ESPJ) v likvidaciji, po končani likvidaciji pa za upravljanje sredstev RSPJ. Revizija Odločbe Sveta 2003/77/ES, za katero je pristojen Generalni direktorat za proračun, je tudi skladna s pregledom Evropskega računskega sodišča iz leta 2019 o likvidaciji ESPJ¹⁴.

- **Skladnost z drugimi politikami Unije**

Evropska komisija je 11. decembra 2019 sprejela sporočilo o evropskem zelenem dogovoru¹⁵, ki določa okvir za preoblikovanje EU v prvo podnebno nevtrarno celino do leta 2050. Evropski zeleni dogovor obravnava podnebne in okoljske izzive, hkrati pa razvija sodobno, z viri gospodarno in konkurenčno gospodarstvo v okviru agende Združenih narodov do leta 2030 in ciljev trajnostnega razvoja¹⁶.

V sporočilu o zelenem dogovoru je poudarjeno, da bo Komisija „podprla tehnološke preboje na področju pridobivanja čistega jekla, ki bodo privedli do postopka brezogljicne proizvodnje jekla do leta 2030, ter proučila, ali bi bilo mogoče v ta namen uporabiti del finančnih sredstev, ki se bodo sprostila iz naslova Evropske skupnosti za premog in jeklo. Širše pa se bodo sredstva inovacijskega sklada sistema EU za trgovanje z emisijami uporabljala za uvajanje takšnih obsežnih inovativnih projektov¹⁷.“

Poleg tega se je Komisija s sporočilom o naložbenem načrtu za evropski zeleni dogovor – naložbenem načrtu za trajnostno Evropo, predstavljenim 14. januarja 2020, zavezala, da bo „predlagala revizijo uredb o Raziskovalnem skladu za premog in jeklo, da bi omogočila uporabo deleža sredstev, ki se bodo sprostila iz naslova Evropske skupnosti za premog in

¹⁰ Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, spremembi uredb (EU) št. 1296/2013, (EU) št. 1301/2013, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 1304/2013, (EU) št. 1309/2013, (EU) št. 1316/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) št. 283/2014 in Sklepa št. 541/2014/EU ter razveljavitvi Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 (UL L 193, 30.7.2018, str. 1).

¹¹ Odločba Sveta 2003/76/ES z dne 1. februarja 2003 o določitvi ukrepov za izvajanje Protokola o finančnih posledicah izteka Pogodbe o ESPJ in o Raziskovalnem skladu za premog in jeklo, ki je priložen Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti (UL L 29, 5.2.2003). Spremenjena s Sklepom Sveta 2018/599 z dne 16. aprila 2018.

¹² Protokol št. 37 o finančnih posledicah izteka Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za premog in jeklo ter o Raziskovalnem skladu za premog in jeklo (UL C 115, 9.5.2008, str. 327).

¹³ Odločba Sveta 2003/77/ES z dne 1. februarja 2003 o določitvi večletnih finančnih smernic za upravljanje sredstev ESPJ v likvidaciji in po končani likvidaciji za upravljanje sredstev Raziskovalnega sklada za premog in jeklo (UL L 29, 5.2.2003, str. 25). Spremenjena z Odločbo Sveta 2008/750/ES.

¹⁴ Evropsko računsko sodišče, „Pregled št. 10/2019: Evropska skupnost za premog in jeklo: likvidacija poteka po načrtih, financiranje za raziskave pa ni več vzdržno“ 2019. Na voljo na spletnem naslovu: https://www.eca.europa.eu/lists/ecadocuments/rw19_10/rw_ecsc_sl.pdf.

¹⁵ COM(2019) 640.

¹⁶ <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>.

¹⁷ COM(2019) 640, str. 8 in 9.

jeklo. Tako bo mogoče ohranjati letni raziskovalni program RSPJ¹⁸, vreden najmanj 40 milijonov EUR, ter financirati velike prebojne raziskovalne in naložbene projekte na področju pridobivanja čistega jekla. Raziskovalna dejavnost v premogovništvu bo osredotočena na regije v prehodu po načelih mehanizma za pravični prehod¹⁹.“

Ta predlog je tudi skladen s Sporočilom iz leta 2018 z naslovom Čist planet za vse²⁰, ki določa strateško dolgoročno vizijo Evropske komisije za podnebno nevtralnno gospodarstvo v skladu s Pariškim sporazumom. V tem sporočilu je bilo predvideno, da bo Komisija proučila, kako bi se lahko s sredstvi Evropske skupnosti za premog in jeklo v likvidaciji podprli tehnološki preboji za nizkoogljično proizvodnjo jekla. Komisija je 4. marca 2020 sprejela Predlog o evropskih podnebnih pravilih, vključno s pravno zavezujočim ciljem neto ničelnih emisij toplogrednih plinov do leta 2050²¹.

V tej reviziji se upošteva potreba po povečanju zasebnih in javnih naložb v raziskave, inovacije in nove tehnologije, s katerimi se razvijajo rešitve za bolj konkurenčno in trajnostno industrijo, kot je poudarjeno v Sporočilu Komisije iz leta 2016 z naslovom „Jeklarska industrija: ohranjanje trajnostnih delovnih mest in rasti v Evropi“²².

Glede na navedeni razvoj politik je treba cilje raziskovalnega programa RSPJ in njegovih večletnih tehničnih smernic uskladiti z navedenim razvojem politik, zlasti s cilji evropskega zelenega dogovora.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

• Pravna podlaga

Pravna podlaga je drugi odstavek člena 2 Protokola št. 37 o finančnih posledicah izteka Pogodbe ESPJ ter o Raziskovalnem skladu za premog in jeklo, ki je priložen Pogodbama.

• Subsidiarnost (za neizključno pristojnost)

Predlagane spremembe raziskovalnega programa RSPJ je mogoče izvesti samo na ravni EU z revizijo pravne podlage.

• Sorazmernost

Predlog je nujen za določitev ukrepov, potrebnih za izvajanje Protokola o finančnih posledicah izteka Pogodbe ESPJ ter o Raziskovalnem skladu za premog in jeklo, ki je priložen Pogodbama EU.

• Izbira instrumenta

Ob upoštevanju drugega odstavka člena 2 Protokola št. 37 lahko Odločbo Sveta 2008/376/ES spremeni Svet, ki odloča s kvalificirano večino, na predlog Komisije in po posvetovanju z Evropskim parlamentom.

¹⁸ Ob upoštevanju Protokola št. 37 o finančnih posledicah izteka Pogodbe ESPJ in o Raziskovalnem skladu za premog in jeklo. UL C 115, 9.5.2008, str. 327.

¹⁹ COM(2020) 21, str. 18.

²⁰ Sporočilo Evropske komisije „Čist planet za vse – Evropska strateška dolgoročna vizija za uspešno, sodobno, konkurenčno in podnebno nevtralnno gospodarstvo“ (COM(2018) 773 final).

²¹ Predlog Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi okvira za doseganje podnebne nevtralnosti in spremembi Uredbe (EU) 2018/1999 (evropska podnebna pravila).

²² Sporočilo Evropske komisije „Jeklarska industrija: ohranjanje trajnostnih delovnih mest in rasti v Evropi“ (COM(2016) 155).

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z ZAINTERESIRANIMI STRANMI IN OCEN UČINKA

- **Naknadne ocene/preverjanja ustreznosti veljavne zakonodaje**

Predlog temelji na rezultatih sedemletnega poročila, s katerim se izvede postopek spremljanja raziskovalnega programa RSPJ, vključno z oceno pričakovanih koristi, pri čemer zagotovi pomoč skupina usposobljenih strokovnjakov²³. Zadnje sedemletno poročilo je bilo objavljeno 5. februarja 2020²⁴. Strokovnjaki so analizirali delovanje raziskovalnega programa RSPJ, ocenili njegov tehnološki napredek in pričakovane koristi za sektor in družbo ter oblikovali priporočila za njegovo izboljšanje, vključno z revizijo pravne podlage.

- **Posvetovanja z zainteresiranimi stranmi**

Zainteresirane strani RSPJ so se udeležile več priložnostnih sestankov, posebnih sestankov svetovalnih skupin (svetovalne skupine za premog (Coal Advisory Group – CAG) in svetovalne skupine za jeklo (Steel Advisory Group – SAG)) ter sestankov Odbora za premog in jeklo (COSCO) (ki je enakovreden programskemu odboru programa Obzorje 2020).

- **Zbiranje in uporaba strokovnih mnenj**

Predhodni rezultati sedanjega poročila o spremljanju in ocenjevanju RSPJ so bili ponazorjeni na seminarju z naslovom Jeklo in premog: nova perspektiva – evropske raziskave in inovacije v akciji (Steel and Coal: A New Perspective – European Research and Innovation in Action), ki ga je Evropska komisija gostila 28. marca 2019 in se ga je udeležilo več kot 100 zainteresiranih strani²⁵.

- **Ocena učinka**

Za predlagano revizijo ni potrebna ocena učinka.

- **Ustreznost in poenostavitev ureditve**

Predlog temelji na rezultatih sedemletnega poročila o spremljanju in ocenjevanju RSPJ, ki predvideva redno pregledovanje raziskovalnega programa RSPJ, vključno z oceno pričakovanih koristi.

- **Temeljne pravice**

Predlog je skladen z varstvom temeljnih pravic.

4. PRORAČUNSKE POSLEDICE

Predlog ne ustvarja novih obveznosti, ki bi bremenile splošni proračun v sedanjem večletnem finančnem okviru.

²³ Poročilo o spremljanju in ocenjevanju je predvideno v določbah Odločbe Sveta št. 2008/376/ES, ki je bila objavljena v Uradnem listu dne 20. maja 2008 (UL L 130, str. 7) in spremenjena s Sklepom Sveta 2017/955 z dne 29. maja 2017. Ta skupina strokovnjakov je predvidena v dokumentu C(2018) 3245 z dne 30. maja 2018 – Izvedbeni sklep Komisije z dne 30. 5. 2018.

²⁴ Na voljo na spletnem naslovu: https://ec.europa.eu/info/publications/research-fund-coal-and-steel-monitoring-and-assessment-report_sl.

²⁵ Študija GD Evropske komisije za raziskave in inovacije z naslovom Steel and Coal: A New Perspective – European Research and Innovation in Action, 2019. Na voljo na spletnem naslovu: <https://op.europa.eu/sl/publication-detail/-/publication/abecfd79-9243-11e9-9369-01aa75ed71a1>.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Načrti za izvedbo ter ureditev spremljanja, ocenjevanja in poročanja**

Spremljanje in ocenjevanje izvajanja raziskovalnega programa RSPJ se bosta izvedla leta 2027.

- **Obrazložitevni dokumenti (za direktive)**

Ni relevantno.

- **Natančnejša pojasnitev posameznih določb predloga**

Revizija se nanaša na določbe iz oddelkov 1, 3 in 4 poglavja II Odločbe Sveta 2008/376/ES (člen 2 in členi 4–10). V reviziji je predlagana tudi posodobitev členov 28, 39 in 41. Nazadnje je predlagano, da se med upravičene dejavnosti iz oddelka 2 poglavja III doda nov člen 17a.

Namen revizije je:

- posodobiti raziskovalne cilje za premog (členi 4, 5, 6, 7) v skladu z evropskim zelenim dogovorom in mehanizmom za pravični prehod;
- posodobiti raziskovalne cilje za jeklo (členi 8, 9, 10 in 10a) v skladu z evropskim zelenim dogovorom in naložbenim načrtom za trajnostno Evropo;
- med upravičene dejavnosti raziskovalnega programa RSPJ dodati nov člen 17a, da bi se raziskovalne dejavnosti v okviru skupaj načrtovanih evropskih partnerstev vključile med dejavnosti, ki jih je mogoče financirati. S takimi partnerstvi bi se lahko zlasti podprle raziskave v jeklarstvu z razvojem skoraj brezogljčnih postopkov proizvodnje jekla do leta 2030 in z razširjanjem predstavitev teh tehnologij na industrijsko raven;
- razveljaviti sklic na posvetovanje v odboru (člena 28 in 41), če ocenjeni znesek prispevka Evropske unije v okviru raziskovalnega programa RSPJ znaša 0,6 milijona EUR ali več;
- uporabiti splošna pravila o plačanih zunanjih strokovnjakih iz finančne uredbe namesto posebne ureditve za strokovnjake na podlagi okvirnega programa za raziskave;
- razveljaviti sklic na možnost spremembe oddelkov 3 in 4 poglavja II z izvedbenimi ukrepi (člen 41), da bi se smiselno uporabila načela, ki veljajo za pooblastila, navedena v zakonodajnih aktih, ki so opredeljena v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 18. junija 2019 o nezavezujočih merilih za uporabo členov 290 in 291 Pogodbe o delovanju Evropske unije²⁶.

²⁶ Nezavezujoča merila za uporabo členov 290 in 291 Pogodbe o delovanju Evropske unije – 18. junij 2019 (UL C 223, 3.7.2019, str. 1).

Predlog

SKLEP SVETA

o spremembi Odločbe Sveta 2008/376/ES o sprejetju Raziskovalnega programa Raziskovalnega sklada za premog in jeklo in o večletnih tehničnih smernicah za ta program

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Protokola št. 37 o finančnih posledicah izteka Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za premog in jeklo ter o Raziskovalnem skladu za premog in jeklo, ki je priložen Pogodbi o ustanovitvi Evropske unije, in zlasti drugega odstavka člena 2 Protokola,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju mnenja Evropskega parlamenta²⁷,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Unija je 5. oktobra 2016 ratificirala Pariški sporazum²⁸. Ta mednarodni sporazum pogodbenice, ki so ga ratificirale, poziva, naj okrepijo globalni odziv na grožnje podnebnih sprememb z omejitvijo povišanja svetovne temperature na precej manj kot 2 °C.
- (2) Skladno s Pariškim sporazumom je Evropska komisija 11. decembra 2019 objavila „evropski zeleni dogovor“, ki Komisijo zavezuje k „spopadanju s podnebnimi in okoljskimi izzivi“ ter „preobrazbi EU v pravično in uspešno družbo s sodobnim, konkurenčnim in z viri gospodarnim gospodarstvom, ki v letu 2050 ne bo ustvarjalo nobenih neto emisij toplogrednih plinov in v katerem bo rast ločena od rabe virov“²⁹. V sporočilu o evropskem zelenem dogovoru, ki določa novo strategijo za rast, je poudarjeno, da je treba podpreti tehnološke preboje na področju pridobivanja čistega jekla, ki bodo privedli do postopka brezogljicne proizvodnje jekla do leta 2030, ter proučiti, ali bi bilo mogoče v ta namen uporabiti del finančnih sredstev, ki se bodo sprostila iz naslova Evropske skupnosti za premog in jeklo. V tem sporočilu je prav tako navedeno, da bi „vsi ukrepi in politike EU [...] morali skupaj pomagati EU pri doseganju uspešnega in pravičnega prehoda v trajnostno prihodnost“. Raziskovalni cilji raziskovalnega programa RSPJ se v skladu z načelom „ne škodujmo“, zapisanim v sporočilu o evropskem zelenem dogovoru, pregledajo, tako da ne bi več zajemali dejavnosti, ki podaljšujejo pridobivanje, predelavo in nezmanjšano uporabo premoga.
- (3) Unija si prizadeva za ambiciozno politiko na področju podnebnih ukrepov in je vzpostavila regulativni okvir za doseganje cilja zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2030. Zlasti Uredba (EU) 2018/1999³⁰ določa zakonodajno podlago za

²⁷ UL C , , str. .

²⁸ Večstranska pogodba, Poglavje XXVII Okolje, 7.d Pariški sporazum. Veljati je začela 4. novembra 2016.

²⁹ COM(2019) 640, str. 2.

³⁰ UL L 328, 21.12.2018, str. 1.

zanesljivo, vključujočo, stroškovno učinkovito, pregledno in predvidljivo upravljanje energetske unije in podnebnih ukrepov (v nadaljnjem besedilu: mehanizem upravljanja), kar zagotavlja doseganje ciljev za leto 2030 ter dolgoročnih ciljev energetske unije v skladu s Pariškim sporazumom o podnebnih spremembah iz leta 2015.

- (4) Komisija je v sporočilu o naložbenem načrtu za trajnostno Evropo – naložbenem načrtu za evropski zeleni dogovor napovedala, da namerava predlagati revizijo Odločbe Sveta 2008/376/ES³¹, tudi zato, da omogoči financiranje velikih prebojnih raziskovalnih in razvojnih projektov na področju pridobivanja čistega jekla ter raziskovalnih dejavnosti v premogovništvu po načelih mehanizma za pravični prehod.
- (5) Poleg tega je v poročilu o spremljanju in ocenjevanju raziskovalnega programa Raziskovalnega sklada za premog in jeklo (v nadaljnjem besedilu: raziskovalni program RSPJ) priporočeno, da se spremenijo raziskovalni cilji za premog in jeklo iz oddelkov 3 in 4 poglavja II Odločbe 2008/376/ES ter da se podprejo prebojne raziskave v jeklarstvu in simbolični projekti v premogovništvu.
- (6) Zato je treba uskladiti cilje raziskovalnega programa RSPJ z mednarodnimi sporazumi, kakršen je Pariški sporazum, ter z znanstvenimi, tehnološkimi in političnimi cilji Unije o podnebni nevtralnosti do leta 2050.
- (7) Izkazalo se je, da so skupaj načrtovana partnerstva učinkovita pri združevanju virov za skupni evropski cilj na področju raziskav. Da bi pripomogli k doseganju podnebno nevtralnega gospodarstva do leta 2050, je treba določiti možnost, da se zagotovi podpora prek skupaj načrtovanih evropskih partnerstev v sinergiji in zaporedju z drugimi programi. Evropsko partnerstvo bi lahko bilo idealen instrument za združevanje virov, da se podprejo raziskave o tehnoloških prebojih za zmanjšanje emisij CO₂ v sektorju jeklarstva.
- (8) Odločbo 2008/376/ES bi bilo zato treba ustrezno spremeniti –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Odločba 2008/376/ES se spremeni:

- (1) drugi odstavek člena 2 se nadomesti z naslednjim:

„Raziskovalni program zagotavlja podporo skupnim raziskavam v premogovništvu in jeklarstvu. Poleg tega raziskovalni program podpira tehnološke preboje na področju pridobivanja čistega jekla, ki bodo privedli do skoraj brezogljicne proizvodnje jekla, ter raziskovalne projekte, s katerimi se upravlja pravičen prehod nekdanjih delujočih premogovnikov ali premogovnikov v postopku zapiranja in povezane infrastrukture v skladu z mehanizmom za pravični prehod in členom 4(2) Odločbe Sveta 2003/76/ES. Raziskovalni program je skladen s političnimi, znanstvenimi in tehnološkimi cilji Unije ter dopolnjuje dejavnosti, ki se izvajajo v državah članicah in znotraj obstoječih raziskovalnih programov EU, zlasti okvirnega programa za raziskave, tehnološki razvoj in predstavitvene dejavnosti (v nadaljnjem besedilu: okvirni program za raziskave).“;

³¹ Odločba Sveta 2008/376/ES z dne 29. aprila 2008 o sprejetju Raziskovalnega programa Raziskovalnega sklada za premog in jeklo in o večletnih tehničnih smernicah za ta program (UL L 130, 20.5.2008, str. 7).

(2) člen 4 se nadomesti z naslednjim:

„Člen 4

Podpora za pravični prehod premogovništva in premogovniških regij

1. Cilji raziskovalnih projektov, ki podpirajo prehod na podnebno nevtralnno gospodarstvo Unije do leta 2050, so podpreti postopno opuščanje fosilnih goriv, razvijati nadomestne dejavnosti v nekdanjih premogovnikih ter preprečiti okoljsko škodo ali odpraviti njene posledice v premogovnikih v postopku zapiranja, nekdanj delujočih premogovnikih in njihovi okolici. Projekti so zlasti osredotočeni na naslednje:
 - (a) razvoj in preskušanje tehnologij za zajemanje, uporabo in shranjevanje ogljikovega dioksida;
 - (b) uporabo geotermalne energije v nekdanjih rudnikih;
 - (c) neenergetsko rabo in proizvodnjo surovin iz rudarskih odpadkov in ostankov iz nekdanj delujočih premogovnikov ali tistih v postopku zapiranja, pri čemer se ustrezno oceni, ali je njihov vpliv na podnebje, okolje in zdravje vpliv čim manjši in nižji kot pri nadomestnih rešitvah;
 - (d) spremembo namena nekdanjih premogovnikov in rudnikov lignita ter s premogom povezane infrastrukture, vključno s storitvami oskrbe z električno energijo, v skladu s podnebno nevtralnim in okolju prijaznim prehodom;
 - (e) spodbujanje razvoja učinkovitih programov preusposabljanja in strokovnega izpopolnjevanja za delavce, prizadete zaradi postopne opustitve premoga. To vključuje raziskave o usposabljanju in preusposabljanju delovne sile, ki je ali je bila zaposlena v premogovništvu.
2. Posebna pozornost se nameni okrepitvi vodilne vloge EU pri upravljanju prehoda nekdanj delujočih premogovnikov in s premogom povezane infrastrukture s tehnološkimi in netehnološkimi rešitvami, vključno s podpiranjem prenosa tehnologij in netehnološkega znanja. Raziskovalne dejavnosti s takimi cilji imajo jasne podnebne in okoljske koristi v skladu s ciljem podnebne nevtralnosti do leta 2050.“;

(3) člen 5 se nadomesti z naslednjim:

„Člen 5

Izboljšanje zdravja in varnosti

Pri projektih, ki zajemajo dejavnosti iz členov 4 in 6, se upoštevajo vprašanja v zvezi z varnostjo v premogovnikih v postopku zapiranja in nekdanj delujočih premogovnikih zaradi izboljšanja delovnih pogojev ter varnosti in zdravja pri delu, pa tudi okoljski vidiki, ki škodljivo vplivajo na zdravje.

Raziskovalni projekti so usmerjeni na bolezni, povezane z dejavnostmi rudarjenja, s ciljem izboljšati zdravje ljudi, ki živijo v premogovniških regijah v prehodu. Z raziskovalnimi projekti se hkrati zagotavljajo zaščitni ukrepi med zapiranjem rudnikov in v nekdanj delujočih rudnikih.“;

- (4) člen 6 se nadomesti z naslednjim:

„Člen 6

Zmanjševanje okoljskih vplivov premogovnikov v prehodu

1. Z raziskovalnimi projekti se poskuša zmanjšati vplive premogovnikov v postopku zapiranja in nekdanjih delujočih premogovnikov na ozračje, vodo in tla. Raziskave so usmerjene v ohranjanje in obnavljanje naravnih virov za prihodnje generacije ter v zmanjševanje okoljskih vplivov premogovnikov v postopku zapiranja in nekdanjih delujočih premogovnikov.
2. Prednost imajo projekti, v katerih je predviden en ali več naslednjih vidikov:
 - (a) nove in izboljšane tehnologije, s katerimi se preprečuje, da bi premogovniki v postopku zapiranja, nekdanji delujoči premogovniki in njihova okolica onesnaževali okolje (med drugim ozračje, zemljišča, tla in vodo), vključno s preprečevanjem uhajanja metana;
 - (b) zajemanje, preprečevanje in zmanjševanje emisij toplogrednih plinov, zlasti metana, iz nahajališč premoga v postopku zapiranja;
 - (c) ravnanje z rudarskimi odpadki, elektrofilitrskim pepelom in proizvodi razžvepljevanja iz premogovnikov v postopku zapiranja in nekdanjih delujočih premogovnikov, skupaj z drugimi oblikami odpadkov, kjer je to primerno, ter njihova ponovna uporaba;
 - (d) sanacija nakopičene jalovine ter industrijska uporaba ostankov iz proizvodnje in uporabe premoga v premogovniških regijah v prehodu;
 - (e) varstvo podtalnice in čiščenje drenažne vode iz rudnikov;
 - (f) obnova okolja nekdanjih obratov ali obratov v postopku zapiranja, ki so uporabljali premog, ter njihove okolice, zlasti vode, zemljišč, tal in biotske raznovrstnosti;
 - (g) varstvo površinskih naprav pred kratkoročnim in dolgoročnim usedanjem.“;
- (5) člen 7 se razveljavi;
- (6) člen 8 se nadomesti z naslednjim:

„Člen 8

Novi, trajnostni in nizkoogljični postopki proizvodnje in končne obdelave jekla

Namen raziskav in tehnološkega razvoja je razvijati in izboljšati postopke skoraj brezogljicne proizvodnje jekla ter izvajati njihove predstavitve, da se izboljša kakovost proizvodov in poveča produktivnost. Dejavnosti, za katere si je treba prizadevati, vključujejo precejšnje zmanjšanje emisij, porabe energije, ogljičnega odtisa in drugih vplivov na okolje ter ohranjanje virov. Raziskovalni projekti obravnavajo eno ali več naslednjih področij:

- (a) novi in izboljšani prebojni postopki in delovne faze skoraj brezogljicne proizvodnje železa in jekla, pri čemer je poseben poudarek namenjen preprečevanju neposrednih emisij ogljika in/ali pametni uporabi ogljika;

- (b) optimizacija predelave jekla in njegove predelovalne verige (vključno s proizvodnjo železa in jekla, postopki na osnovi taljenja recikliranih odpadkov, sekundarno metalurgijo, postopki litja, valjanja, končne obdelave in/ali oplaščenja) z instrumentacijo, odkrivanjem lastnosti vmesnih in končnih proizvodov, modeliranjem, nadzorom in avtomatizacijo, vključno z digitalizacijo, uporabo masovnih podatkov in/ali umetno inteligenco ter morebitnimi drugimi naprednimi tehnologijami;
 - (c) povezovanje in učinkovitost postopka pridobivanja jekla pri skoraj brezogljivi proizvodnji jekla;
 - (d) vzdrževanje in zanesljivost orodij za proizvodnjo jekla;
 - (e) tehnike za izboljšanje možnosti recikliranja, za učinkovitejše recikliranje in ponovno uporabo jekla ter razvoj krožnega gospodarstva;
 - (f) tehnike za povečanje energijske učinkovitosti proizvodnje jekla z rekuperacijo odpadne toplote, preprečevanjem izgube energije, tehnikami hibridnega gretja in rešitvami upravljanja z energijo;
 - (g) inovativne tehnologije in rešitve za postopke proizvodnje železa in jekla, ki spodbujajo medsektorske dejavnosti, predstavitvene projekte, ki vključujejo brezogljivo proizvodnjo energije ali prispevajo h gospodarstvu, temelječem na čistem vodik.
- (7) člen 9 se nadomesti z naslednjim:

„Člen 9

Napredne vrste in uporabe jekla

Raziskave in tehnološki razvoj so usmerjeni na to, da izpolnijo zahteve uporabnikov jekla po razvoju novih skoraj brezogljivih proizvodov in ustvarjanju novih tržnih priložnosti ter hkrati zmanjšujejo emisije in vplive na okolje. Raziskovalni projekti v okviru tehnologij iz člena 8 obravnavajo eno ali več naslednjih področij s ciljem zagotovitve skoraj brezogljivih postopkov proizvodnje jekla v Uniji:

- (a) nove napredne vrste jekla;
- (b) izboljšanje lastnosti jekla, kot so mehanske in fizične lastnosti, primernost za nadaljnjo obdelavo, primernost za različne vrste uporabe in različne delovne pogoje;
- (c) podaljševanje življenjske dobe, zlasti z izboljšanjem toplotne in korozijske odpornosti jekla in jeklenih konstrukcij, mehanske in toplotne utrujenosti in/ali drugih učinkov, ki prispevajo k poslabšanju;
- (d) simulacijski modeli o mikrostrukturah, mehanskih lastnostih in postopkih proizvodnje;
- (e) tehnologije v zvezi z oblikovanjem, varjenjem in spajanjem jekla in drugih materialov;
- (f) standardizacija metod preskušanja in ocenjevanja;
- (g) visoko zmogljivo jeklo za različne uporabe, kot so mobilnost, vključno s trajnostjo, metode okoljsko primerne zasnove, naknadno opremljanje, lahka zasnova in/ali varnostne rešitve.

- (8) člen 10 se nadomesti z naslednjim:

„Člen 10

Ohranjanje virov, varstvo okolja in krožno gospodarstvo

Ohranjanje virov, varovanje ekosistemov, prehod na krožno gospodarstvo in varnostna vprašanja so sestavni del dejavnosti na področju raziskav in tehnološkega razvoja pri proizvodnji in uporabi jekla. Raziskovalni projekti obravnavajo eno ali več naslednjih področij:

- (a) tehnike za recikliranje odsluženega jekla in stranskih proizvodov različnega izvora ter izboljšanje kakovosti jeklenih odpadkov;
 - (b) ravnanje z odpadki in predelava dragocenih sekundarnih surovin, vključno z žlindro, v jeklarni in zunaj nje;
 - (c) nadzorovanje onesnaževanja in varstvo okolja na delovnem mestu in v njegovi okolici ter v jeklarni in njeni okolici: emisije plinastih, trdnih ali tekočih delcev, upravljanje voda, hrup, vonjave, prah itd.;
 - (d) načrtovanje vrst jekla in sestavljenih konstrukcij za lažjo predelavo jekla za recikliranje ali ponovno uporabo;
 - (e) uporaba procesnih plinov in izločitev emisij odpadnih plinov iz proizvodnje jekla;
 - (f) ocena in upoštevanje življenjskega kroga pri proizvodnji in uporabi jekla.“;
- (9) vstavi se nov člen 10a:

„Člen 10a

Upravljanje delovne sile in delovnih pogojev

Raziskovalni projekti obravnavajo najmanj eno od naslednjih področij:

- (a) razvoj in širjenje usposobljenosti, da bi se ohranil korak z novimi skoraj brezogljivi postopki proizvodnje jekla, kot je digitalizacija, in odražalo načelo vseživljenjskega učenja;
 - (b) izboljšanje delovnih pogojev, vključno z zdravjem, varnostjo in ergonomijo na delovnem mestu in v njegovi okolici.“;
- (10) vstavi se nov člen 17a:

„Člen 17a

Evropska partnerstva

1. Del raziskovalnega programa bi se lahko izvajal prek skupaj načrtovanih evropskih partnerstev, ustanovljenih v skladu s pravili, določenimi v [členu 8 in Prilogi III k uredbi o programu Obzorje Evropa].

2. Za namene tega člena skupaj načrtovano evropsko partnerstvo pomeni pobudo, pripravljeno z zgodnjo vključitvijo držav članic, s katero se Unija ter zasebni in/ali javni partnerji (kot so industrija, univerze, raziskovalne organizacije, organi, ki opravljajo javne storitve na lokalni, regionalni, nacionalni ali mednarodni ravni, ali organizacije civilne družbe, vključno z ustanovami in NVO) zavežejo, da bodo skupaj podprli razvoj in izvajanje programa raziskovalnih dejavnosti. Skupaj načrtovana evropska partnerstva so vzpostavljena na podlagi memorandumov o soglasju in/ali pogodbenih dogovorov med Komisijo in takimi javnimi in/ali zasebnimi partnerji, v katerih so določeni cilji partnerstva, povezane obveznosti partnerjev v zvezi s finančnimi prispevki in/ali pomočjo v naravi, ključni kazalniki uspešnosti in učinka ter rezultati, ki jih je treba doseči. Vključujejo opredelitev dopolnilnih raziskovalnih dejavnosti, ki jih izvajajo partnerji in raziskovalni program.
3. Raziskovalni programi lahko v okviru skupaj načrtovanih evropskih partnerstev zagotovijo financiranje za dejavnosti, upravičene na podlagi tega oddelka, v obliki, predvideni v členu 30. Poleg tega se lahko zagotovi financiranje v obliki nagrad.“;

(11) v členu 28 se odstavek (4) nadomesti z naslednjim:

„4. Komisija odloča o izbiri projektov in dodelitvi sredstev.“;

(12) člen 39 se nadomesti z naslednjim:

„Člen 39

Imenovanje neodvisnih in visoko usposobljenih strokovnjakov

Za imenovanje neodvisnih in visoko usposobljenih strokovnjakov iz člena 18, člena 28(2) in člena 38 veljajo določbe člena 237 Uredbe (EU) št. 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta³.“;

³ Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, spremembi uredb (EU) št. 1296/2013, (EU) št. 1301/2013, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 1304/2013, (EU) št. 1309/2013, (EU) št. 1316/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) št. 283/2014 in Sklepa št. 541/2014/EU ter razveljavitvi Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 (UL L 193, 30.7.2018, str. 1).“;

(13) v členu 41 se črtata točki (a) in (c).

Člen 2

Ta sklep začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*. Uporablja se od datuma, od katerega se uporablja Odločba 2003/76/ES, ali od 1. januarja 2021, pri čemer se upošteva poznejši datum.

V Bruslju,

*Za Svet
Predsednik*